

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY

2022/2023.

4. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Kopasz farkának vége, mint egy cseresznyéből kikandikáló, kíváncsi kukac meredezett a betonpuding színén. A fűre és szürke rágcsáló minden idegszálával arra koncentrált, hogy ne olvadjon bele a környezetébe. De szerencsétlenségére, ahogy a massa szilárdulni kezdett, egyre nehezebben mozgott benne. A beton lassan megkötött, és nyaktilóként vágott bele az állat húsába. Mielőtt a rágcsáló végleg megdermedt volna, megpróbált kiugrani a pudingból, de az addigra már a hátsó lábai körül is keménnyé kötött. Kénytelen volt nyugton maradni. A patkány nem halt meg azonnal. Napokig éhezett, szomjazott, és halálosan unatkozott. A betontömbből kikandikáló fejét alig tudta már mozgatni. Hosszú bajszával cirógatta a szürke sivatagot. Ha a bajszával sekély árkokat tudott volna karcolni a betonba, lehet, hogy a masszába húzott vonalakból önmagát rajzolta volna meg. Ha tudott volna írni, talán a nevét is mellé írta volna. De egyiket sem tette meg, úgyszólván számomra csak egy patkány maradt, ami a frissen betonozott pincém padlójába kötött bele. Egy jó ideig kerülgettem a megdermedt rágcsálót. Mintha a haldoklása közben lett volna szépérzéke, a helyiség kellős közepén döglött meg.

Hernyák Zsóka: Patkánypuding (részlet)

1. Határozd meg a következő mondatban szereplő **mozgatni** szó **szófaját** és **mondattani szerepét!**

A betontömbből kikandikáló fejét alig tudta már **mozgatni**.

Szófaja:

Mondatrész:

2. Keress ki a fenti szemelvényből **négy alárendelő összetett szót!**

.....

3. **Mire vonatkozik** a szemelvényben szereplő **szürke sivatag** kifejezés?

.....

4. Karikázd be **a helyes** állítások betűit!

a) A szemelvény első mondata többszörösen összetett mondat.

b) A szemelvény kizárólag összetett mondatokból áll.

c) A következő egy alárendelő összetett mondat: Ha tudott volna írni, talán a nevét is mellé írta volna.

d) A szemelvény utolsó mondatában a **szépérzéke** szó alanyi funkciót tölt be.

5. Keresd ki a fenti idézetben található **befejezett melléknévi igeneveket!**

.....

6. Mi a **koncentrál** idegen szó **magyar** megfelelője? Írd a vonalra!

.....

7. Keresd ki a fenti szemelvényből azt a **múlt idejű gyakorító igét, melyhez egyes szám első személyű személyrag kapcsolódik!**

.....

8. Írj **négy szinonimát**, azaz rokon értelmű megfelelőt a szemelvényben szereplő **fürge** szóra!

.....

9. Határozd meg a következő szavakban észlelhető **hangváltozások fajtáját**, és keretezd be a hangváltozások **helyét!**

orrlyukai

centiméterrel

betonpuding

rágcsáló

dermedt

10. A szemelvény egyik igéje **átvitt értelemben** is használatos, ekkor jelentése: civakodást, vitát kezd valakivel, kifogásol valamit. Keresd meg ez említett igét, és alkoss vele **mondatot**, melyben az említett átvitt értelem érvényesül!

.....

.....

11. **Ábrázold** a következő összetett mondat tagmondatainak **viszonyát!**

Mielőtt a rágcsáló végleg megdermedt volna, megpróbált kiugrani a pudingból, de az addigra már a hátsó lábai körül is keménnyé kötött.

12. Alkoss olyan mondatot, amelyben a **Péter** személynév **eszközhatározóként** szerepel!

.....
.....

13. **Bontsd szőelemeikre** a következő szavakat, használd a szokásos jelöléseket (1 – szótő, 2 – képző, 3 – jel, 4 – rag):

s z e r e n c s é t l e n s é g é r e

s z a l a d g á l á s a

14. **Figyeld meg** az alábbi **szavak helyesírását!** A helytelenül írt szavak mellé **írd oda a helyes változatot!**

házi feladatírás

ímélcím

víz befűlés

szabadvers

15. Lásd el **-val/-vel** toldalékkal a következő szavakat:

szonett

Andrić

Takáts

Ivett

16. **Javítsd ki** a következő mondatokban szereplő helyesírási és nyelvhelyességi **hibákat!**

Írd a vonalakra a kijavított mondatot!

a) Becsvágyó, mohó ember révén nem érte be fizetésével.

.....

b) November 1-én ünnepeljük Mindenszentek napját.

.....

- c) A Fővárosi Közgyűlés tagjai megköszönték a budapesti rendőrök munkáját, és egyhangúan elfogadták a beszámolót.

- d) Az árbocok száma függ a hajó méretétől.

17. Pótold a hiányzó **állatneveket!**

- a) harmincadjára jut
 b) Szaladgál, mint a mérgezett
 c) (Úgy) ordít, mint a fába szorult
 d)-bogarat összehord.

18. Keretezd be a **helyes** alakot!

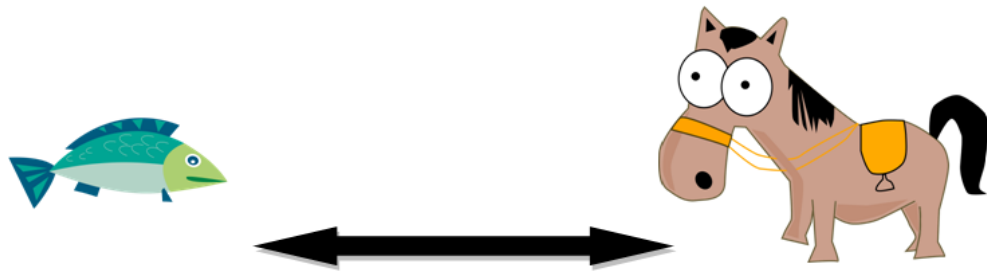
- a) osloi, Oslo-i, oslói, oslo-i
 b) küszködik, küzködik, küzdködik, küszdködik
 c) asszimetria, aszimmetria, aszimetria, asszimmetria
 d) irigy, írigy, írígy, íríggy

19. Egészítsd ki a láncot a megfelelő szavakkal úgy, hogy **értelmes összetételeket** kapj!

Az első összetett szó **utótagja** adja meg a következő összetett szó **előtagját**, s így tovább. Például: közép – kor – határ – idő – gép – kocsí – szín – mű – tárgy – mutató – szó

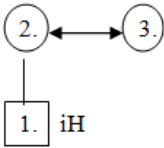
házi – – test – – tenger – – üveg – –
 álló – – köpő

20. **Egészítsd ki** a mondatot az **ábra** segítségével!

Csak néhány perccel később vallotta be az igazat, miután a többiek
..... kívülre kerültek.

JAVÍTÓKULCS A 4. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2023. évi községi Magyar Nyelvi és Nyelvhelyességi Verseny)

	PONTSZÁM
1. főnévi igenév, tárgy	2x0,5=1
2. betonpuding, idegszál, nyaktiló, betontömb, szépérezék.	4x0,25=1
3. A patkányt körülvevő száradó betonra Megjegyzés: Minden helyes válasz elfogadható.	1
4. c), d)	2x0,5=1
5. (frissen) betonozott, megdermedt	2x0,5=1
6. pl. összpontosít, figyel/sűrít, tömörít– Megjegyzés: A fókuszál nem fogadható el.	1
7. kerülgettem	1
8. élénk, gyors, lendületes, sebes, friss, szapora, mozgékony, eleven, serény, tűzrőlpattant, virgonc...	4x0,25=1
9. orrlyukai (rövidülés) centiméterrel (írásban jelölt teljes hasonulás) betonpuding (képzés helye szerinti részleges hasonulás) rágcsáló (zöngésség szerinti részleges hasonulás) dermedt (zöngésség szerinti teljes hasonulás)	5x0,2=1
10. A keresett ige: beleköt , minden helyes mondat elfogadható, amennyiben benne az ige aktuális jelentése: civakodást, vitát kezd valakivel, kifogásol valamit pl. Nem szeretem, ha a stílusomba belekötnek.	1
11. 	1
12. Pl. A dolgozat időpontját Péterrel üzentte meg a tanárnő.	1
13. szerencsé-tlen-ség-é-re szalad-gál-ás-a 1 2 2 3 4 1 2 2 3	2x0,5=1

14. házi feladat-írás; ímélcím vagy e-mail-cím; vízbe fúlás; szabadvers	4x0,25=1
15. szonettel; Andriátyal; Takátschal; Ivett-tel	4x0,25=1
16. a) Becsvágyó, mohó ember <u>lévén</u> nem érte be fizetésével. b) November 1-én ünnepeljük <u>mindenszentek</u> napját. c) A Fővárosi Közgyűlés tagjai megköszönték a budapesti rendőrök munkáját, és <u>egyhangúlag</u> fogadták el a beszámolót. d) Az <u>árbócok</u> száma függ a hajó méretétől.	4x0,25=1
17. a) ebek; b) egér; c) féreg; d) tücsköt	4x0,25=1
18. a) oslói; b) küszködik; c) aszimmetria; d) irigy	4x0,25=1
19. (házi) – gazda – (test) – vér – (tenger) – szem – (üveg) – golyó – (álló) – víz – (köpő)	5x0,2=1
20. hallótávolságon	1